

Művészettörténészek a városban

Magyar Építészeti Múzeum és az Andrássy-negyed

HerekasztaI-beszélgetés az ELTE BTK Művészettörténeti Intézetében

MEGHÍVÓ

Szeretettel meghívjuk az ELTE BTK művészettörténet mesterszak egyik szemináriumának keretében megrendezett nyilvános kerekasztal-beszélgetésre (az eseményről felvétel készül, amelynek részletei felkerülnek a muzgo.hu-ra¹).

A kurzus (Szeminárium 5. Legújabb kori magyar művészet) tematikája: a hazai művészeti és művészettörténeti intézményrendszer átalakulása napjainkban.

A beszélgetés helye és ideje: **2012. május 18.** ELTE BTK, 1088 Budapest
Múzeum krt. 6-8. I. em. Fülep Lajos terem (112.)
Tel. (titkárság): (00361) 4116568

Köszönettel:

A kurzust vezető tanár, Szőke Annamária és a moderátorok, Kiss Dóra, Mártonffy Melinda,
Németh Nóra, Fehér Gábor művészettörténet mesterszakos hallgatók

---

¹ Bemutatózásuk: http://muzgo.blog.hu/2012/01/31/kik_vagyunk_554

A beszélgetés két egységre oszlik, az első 14:00 – 15:45 között zajlik.

Meghívottak: *Ritoók Pál* (művészettörténész, Magyar Építészeti Múzeum), *Szemerey Samu* (építész, urbanista, kurátor, Kortárs Építészeti Központ)

Témája:

Az építészeti szervezetek működése, háttere, fenntarthatósága – Magyar Építészeti Múzeum,² Kortárs Építészeti Központ,³ FUGA Budapesti Építészeti Központ⁴

A Magyar Építészeti Múzeum helye az Andrásy-negyedben.

A hivatalos hír, amely kiindulópontként szolgál:

„Építészeti Múzeum elhelyezése a múzeumi negyedben

A Magyar Építész Kamarát is felkérték az Építészeti Múzeumnak a múzeumi negyedben történő esetleges elhelyezésére vonatkozó koncepció kidolgozásában való részvételre

Dr. Baán László kormánybiztos, a Szépművészeti Múzeum főigazgatója közreműködésre kérte fel Noll Tamás elnököt a 1326/2011-es Kormányhatározat⁵ végrehajtásában, azaz az új múzeumi negyed koncepciójának kidolgozása és az ehhez kapcsolódó 2012 nyarán esedékes kormánydöntés előkészítése érdekében az Építészeti Múzeumnak a múzeumi negyedben történő esetleges elhelyezésére vonatkozó koncepció kidolgozásában.

A felkérést az Építészeti Múzeum, a Magyar Művészeti Akadémia, a Magyar Építész Kamara, a Magyar Építőművész Szövetség, a BME Építésmérnöki Kara és a MOME Építészeti Intézetének juttatták el, azzal a kéréssel, hogy a koncepciót közösen dolgozzák ki.

A koncepciót/programjavaslatot 2012. április 30-ig kérik. Felelősnek Rostás Zoltán projektigazgatót jelölték ki, aki a koncepció kialakításáért és a közös munkában történő kapcsolattartásért felel.”⁶

A meghívottak bemutatása

Kérdések

---

² A MÉM hivatalos (elavult) honlapja: <http://www.archimus.hu> ; történeti leírás az Artportalon (szintén elavult) http://artportal.hu/intezmenyek/kulturalis_orokegyvedelmi_hivatal_magyar_epiteszeti_muzeum A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal szervezeti struktúrájában elfoglalt helye: <http://koh.hu/tartalom.php?id=20110928153450>

³ A Kortárs Építészeti Központ kiáltványa: http://kek.org.hu/index.php?page=a_kek_celjai

⁴ A FUGA bemutatkozása: <http://www.fuga.org.hu/bek>

⁵ A Kormány1326/2011.(IX.29.) Korm. határozata az új nemzeti közgyűjteményi épületegyüttes koncepciójáért felelős kormánybiztos kinevezéséről és feladatairól

1. A Kormány központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. törvény 31.§(1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva, az új nemzeti közgyűjteményi épületegyüttes koncepciójával kapcsolatos feladatok ellátására, a 2011. október 1-jétől 2013. szeptember 30-ig terjedő időtartamra dr. Baán Lászlót, a Szépművészeti Múzeum főigazgatóját – e megbízatásának meghagyása mellett – kormánybiztossá nevezi ki.

2. A kormánybiztos feladatköre: a budapesti Ötvenhatosok terén kialakítandó új, nemzeti közgyűjteményi épületegyüttes koncepciójának kidolgozása, megvalósításának és építészeti tervpályázatának előkészítése, kiemelt figyelemmel a Szépművészeti Múzeum és a Magyar Nemzeti Galéria gyűjteményeinek újraegyesítésére.

3. A kormánybiztos tevékenységét a miniszterelnök irányítja, feladata ellátásáért a miniszterelnöknek felelős.

4. A kormánybiztos e tevékenységét díjazás nélkül látja el.

5. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s.k., miniszterelnök

Forrás: www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/mk11111.pdf

⁶ A hír megjelent a Magyar Építészeti Kamara honlapján:

http://www.mek.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=3304&Itemid=52

Tizenöt perc szünet

A második egység 16:00 – 18:00 óra között zajlik.

Meghívottak: *Bojár Iván András* (művészettörténész, 2007 és 2010 között a Fővárosi Önkormányzat Városarculati Tanácsnoka⁷), *Kovács Dániel* (főszerkesztő, hg.hu), *Janesch Péter* (építész, Team 0708 <http://team0708.mosfet.hu/index2.html>)

Témája:

Kulturális városfejlesztés – Kreatív Város. Az Andrásy-negyed mint kulturális negyed és a művészettörténész szakma helye a diskurzusban.

A kulturális negyedekben koncentrálnának a múzeumok és egyéb turisztikai látványosságok.

A modell eredetére, létjogosultságára és jövőre vagyunk kíváncsiak, hogy megítélhessük, az Andrásy-negyed terve egyáltalán sikeres lehet vagy sem. Külföldön legközelebb Bécsben és Berlinben találunk hasonló múzeumi negyedeket.

A projektről Baán László kormánybiztos így nyilatkozott, amely kiindulópontként szolgál a beszélgetés ezen részéhez:

„Általánosan elkezdtem a tárgyalásokat azokkal az intézményekkel, melyek gyűjteményeinek valamilyen égető problémája van: fotóművészet, építészet, néprajz, és ezzel nincs vége. Tehát ezeket fel kell tární, és ennek a területnek konzisztensnek kell lennie. Nem azért építjük az új múzeumi negyedet, mert van egy üres telkünk, mint amilyen lett volna a kormányzati negyed helyén: „találunk egy telket a vasút mellett, akkor építsünk oda múzeumokat, mert azt is kell építeni, és ha más nem lett, akkor legalább az legyen.” A mostani terv teljesen konzisztens egy száz évvel ez előtti fejlesztéssel. Az elkezdett múzeumi negyed ott van: adott a Szépművészeti Múzeum, Múcsarnok, Vajdahunyad vára, vagy a Közlekedési Múzeum. Ráadásul ez már több is: ez nem egy egyszerű Museumsinsel lesz. Azt proponálom, hogy ez konzisztens legyen a száz évvel ez előtti fejlesztéssel. Azért kéretik arra is figyelni, hogy a kormány több mint hetven év óta először határozta el, hogy nemzetközi tervpályázatot ír ki egy középület megvalósítására. [...] Az új épületekkel egy olyan unikális városi szövet jöhet létre, amelyben az állatkerttől kezdve a műjégpályán át a Széchenyi-fürdőig minden megtalálható. Vegyük például az amszterdami analógiát: ott is megvalósult egy múzeumnegyed-fejlesztés. A Rijksmuseum és a Stedelijk egy nagyvárosi parkban található, és ahogy a szabadidő eltöltésének és a kultúrának az együttléte természetesen megvalósul ott, ugyanerre van lehetőség itt, Budapesten is. Azt kell mondanom, hogy a világon egyedülálló intenzitással és dimenzióban ez itt létrejöhet. Amint ez létrejött, abban a pillanatban Budapest egészen máshova kerülhet Európa kulturálistérképén, hiszen az az unikális intézményegyüttes, amely részben a száz éve felépült múzeumokkal és ehhez most méltó huszonegyedik századi épületekkel kiegészülve megvalósul, az valóban egy olyan teljesítmény lesz, és olyan helyé válik, ami a világon egyedülálló.”

⁷ Tevékenysége ebben a szerepkörben a Szeretem Budapestet Mozgalom honlapján:

<http://szeretembudapestet.hu/hirek/2010/10/a-tanacsnok-csak-a-szepe-emlekezik/#more-6641>

Baán László, Merre tovább múzeumok? Szakmai beszélgetés-sorozat az országos művészeti múzeumok jelenéről és jövőjéről az ELTE BTK Művészettörténeti Intézetében, 2012. január 25.⁸

A meghívottak bemutatása

Kérdések

A különállónak tűnő ügyek, úgy mint a Szépművészeti Múzeum bővítése,⁹ a CET,¹⁰ a gyaloghíd projekt,¹¹ a Budai vár (sikló, Várbazár hasznosítása)¹² fejlesztése abból szempontból kapcsolódnak össze, hogy mind a kulturális városfejlesztéshez tartoznak. Az integrált városfejlesztési stratégia nem tartalmaz nagy, új beruházásokat, hanem célcsoport bővítést és rehabilitációt ír elő (a ma hatályos városfejlesztési koncepció ezen nem változtat):¹³

„V.3.5 Kulturális értékkeremtés

Hosszú távú cél: A programelem célja a kulturális gazdaság hatékonyságának javítása, a kulturális kínálat olyan bővítése, amely a város élhetőségének, imázsának javítását szolgálja. A kultúra területén az alapvető cél nem elsősorban új intézmények létrehozása, hanem a kulturális fogyasztásban részt vevő, a lakosság teljes számához képest igen behatárolt csoport tágítása.

Középtávú cél: A városi térhez kötött kultúra programja

A cél összefoglalása: A városi terek és városnegyedek, mint a kultúra hordozói alkalmasak arra, hogy a mindennapok kultúráját közvetítsék a városlakók számára, ezért a fővárosi programoknak arra kell irányulniuk, hogy a városi terek benépesüljenek a kultúra elemeivel. A karakteres kulturális identitást hordozó területek revitalizációjának alapvető eszköze és szempontrendszere a kulturális elemek jelenlétének erősítése, és a közösségi művelődést ösztönző, a közösségek fejlődését és fejlesztését generáló elképzelések.

A cél területi hatókörei: Az egész városra kiterjed.

A cél mutatója: programok száma és az abban résztvevők száma növekszik

Középtávú cél: Kulturális infrastruktúra fejlesztések

A cél összefoglalása: A Duna-partok két pólusán, az északi Óbudai Gázgyár területén és a belvárosi Közraktáraknál történő revitalizációs projektek képezik a kulturális infrastruktúra-fejlesztések súlypontját. Mindkét terület fővárosi tulajdonban van, és elsősorban Duna melletti pozíciójánál, valamint műemléki jellegénél fogva nagyon jelents kulturális potenciállal rendelkezik. Mindkét

⁸ A vita leírata: <http://arthist2.blogspot.com/2012/02/merre-tovabb-muzeumok-leirat.html>

⁹ A Kortárs Építészeti Központ Tálaló című sorozatának blogján a vonatkozó bejegyzés sajtószemlével: <http://kek-talalo.blogspot.com/2010/04/regen-minden-jobb-lesz.html> a beszélgetés hanganyaga: <http://kek-talalo.blogspot.com/2010/05/szep-mu-beszelgetes-hanganyaga.html>

¹⁰ Az engedély kiadásáról: <http://hg.hu/blog/5859-epitesi-engedelyt-kapott-a-kozraktarak-futurisztikus-rehabilitacioja> ; Mélyi József írása kulturális nagyberuházásokról: <http://mozgovilag.com/?p=3761>

¹¹ a hg.hu cikke a gyaloghíd tervekről: <http://hg.hu/cikk/epiteszet/8542-oke-johet-a-gyalogshid-de-hova#> az ebben nem szereplő Bolyai-híd <http://www.fintastudio.hu/flash/BOOK-HID/index.html> és a Szeretem Budapestet gyaloghíd terve: <http://gyaloghid.hu/>

¹² Beszámoló a legfrissebb nyertes tervekről: <http://epiteszforum.hu/node/20734> és a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal 2012. januárban kiadott örökségvédelmi szempontrendszere a Várkerületre vonatkozóan: [varnegyed_ov_vo_szempontrendszer_201201.pdf](http://varnegyed.ov.vo.szempontrendszer.201201.pdf) és varkert_bazar_ov_es_vo_szempontrendszer_201201.pdf

¹³ A budapest.hu-n 2012-05-14-én megtalálható Budapest Városfejlesztési Koncepciója. Helyzetelemzés: http://www.budapest.hu/Documents/varosfejlesztési_koncepcio_2011dec/03_Bp_Fejeztes.pdf

területen nagyon komoly beruházások szükségesek a közsféra részéről, azonban jelents magán fejlesztői tőkével számolnak, PPP konstrukcióban.

A cél területi hatókörei: Duna térség

A cél mutatója: programok száma és az abban résztvevők száma növekszik

Középtávú cél: A város szabadidős potenciáljának növelése

A cél összegzése: A szabadidős programkínálat lehetőségeinek fejlesztését szolgáló fővárosi intézményhálózat (Állatkert, Műjégpálya, Vidámpark, stb.) fejlesztése általános feladat. Ilyennek kell tekinteni a mindennapok szabadidős tevékenységét megtestesít kerékpáros közlekedés fejlesztését is [...] valamint a Duna part rekreációs célú hasznosítása [...]. Emellett fontos, hogy főváros a sportolási lehetőségek bővítésével segítse az egészséges életmód terjedését.

A cél területi hatókörei: Az egész városra kiterjed.

A cél mutatója: A felújított intézményeket látogatók száma növekszik. A kerékpáros közlekedésben résztvevők száma emelkedik.”¹⁴

---

¹⁴ Budapest Főváros Integrált Városfejlesztési Stratégiája. Megbízó: Budapest Főváros Önkormányzata, Főpolgármesteri Hivatal. Főépítési iroda: Belezna Éva mb. főépítész, Megbízó felelőse: Simonyi Sándor, Maczák Johanna. Megbízott: Studio Metropolitana Kht. Szerzők: Dr. Balogh Eszter, Csuhay Attila, Erő Zoltán, Gauder Péter, Gróf Imre, Koszorú Lajos, Kovács Bence, Kravalik Zsuzsa, Molnár László, dr. Nagy Béla, Süt András Balázs, Szabó Tünde. Budapest Főváros Önkormányzata Főpolgármesteri Hivatal részéről: dr. Bánfi Réka, Belezna Éva, dr. Gecser Szilvia, Kardos Péter, Koczka Jánosné, Kókai Dóra, Maczák Johanna, Markocsány Zoltán, Németh Adrienn, Simonyi Sándor, Szabó Henriett, Viezner Judit, Projekt menedzser: Kovács Bence Euroconsult 2000.